

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBAS 13. KONGRESS

PAMATNOSTĀDNES LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBAS DARBĪBAI PERIODĀ LĪDZ 2005.GADA PAŠVALDĪBU VĒLĒŠANĀM

Jūrmalā

2003.gada 16.maijā

Stabilitāti pašvaldību attīstībā Latvijā ir nomainījis pārmaiņu periods, kuru raksturo vairākas iezīmes:

1. Kompetenču pārdale starp Eiropas, nacionālo, reģionālo un vietējo varām, kas saistīta ar ES paplašināšanu, tai skaitā Latvijas sagaidāmo pievienošanos ES.
2. Vietējo pašvaldību apvienošanās process, kura rezultātā sagaidāmi gan ieguvumi, gan jaunu problēmu rašanās.
3. Politisko partiju ietekmes un to lomas pieaugums pašvaldībās.
4. Plānošanas reģionu attīstība un lomas pieaugums attīstības organizācijā un teritorijas plānošanā.
5. Neskaidrā politisko partiju attieksme pret likumā paredzēto tieši vēlēto reģionālo pašvaldību izveidošanu.

Apzinoties Latvijas pašvaldību, kā demokrātijas garanta un tādējādi Latvijas valstiskuma saglabātāju un veicinātāju vēsturisko lomu,

Apzinoties pašvaldību, kā pilsoņiem tuvākās varas un tādējādi iedzīvotāju sadzīves apstākļu, izglītības, veselības un sociālo pakalpojumu iespēju nodrošinātāju sūtību,

Ievērojot Latvijas Pašvaldību savienības pienākumu veidot kopējo pašvaldību politiku un aizstāvēt pašvaldību kopējās intereses sarunās ar Saeimu un Ministru kabinetu,

Latvijas Pašvaldību savienības 13.kongress pieņem sekojošas pamatnostādnes LPS darbībai līdz 2005.gada pašvaldību vēlēšanām:

1. Procesā, kad centrālā valdība lielu daļu nacionālās politikas funkciju nodod Eiropas Savienībai, ministrijas pašsaglabāšanās nolūkos cenšas sīki regulēt vai pat pārņemt savā ziņā pašvaldībām raksturīgas funkcijas:
 - Veselības aprūpi,
 - Sociālo palīdzību,
 - Vietējā un reģionālā transporta organizāciju,
 - Siltumapgādes regulēšanu,
 - Teritorijas izmantošanas noteikumus.

Pastāv arī tendence arvien lielākā mērā pārņemt šo jomu finanses, atstājot pašvaldībām ne vairāk kā izpildītāja lomu. Tāpēc LPS jāaizstāv pašvaldību tiesības uz pietiekamiem finansu līdzekļiem, kā arī patstāvību lemt par finansēšanas apjomu un funkciju izpildes kārtību šajās jomās.

Ilgadējo sarunu procesā ar valdību aizstāvēt

- 1.1. pašvaldību patstāvīgo ienākumu no nodokļiem un nodevām nesamazināšanos attiecībā pret valsts ienākumiem,
- 1.2. pašvaldību tiesības saņemt no valsts līdzekļus attīstības projektu līdzfinansēšanai, patstāvīgi izlemjot, kādus projektus pašvaldības teritorijā ir lietderīgi no šiem līdzekļiem līdzfinansēt,
- 1.3. pašvaldību tiesības arvien plašāk piedalīties nodokļu administrēšanā,

- 1.4. daļas no nodokļiem (PVN, uzņēmumu ienākuma nodoklis) nodošanu pašvaldībām, tādējādi veicinot pašvaldību ieinteresētību teritorijas attīstībā.
- 1.5. finansu decentralizāciju kā publiskās pārvaldes efektivitātes paaugstināšanas līdzekli.
2. Aizstāvēt pašvaldību tiesības uz brīvprātīgu apvienošanas reformas gaitā, tādējādi veicinot iedzīvotāju interešu ievērošanu.
3. Turpināt skaidrot iedzīvotājiem, masu saziņas līdzekļiem un politiskajām partijām, ka reformas gaitā iedzīvotāji gūst ne tikai jaunas iespējas, bet arī rodas jauni draudi līdzšinējā pakalpojumu līmeņa saglabāšanai. Šo draudu novēršanai līdz ar administratīvo robežu maiņu nepieciešami kompensācijas pasākumi – pirmkārt investīcijas saimnieciskajā un sociālajā infrastruktūrā:
 - vietējiem ceļiem,
 - skolām,
 - bērnudārziem,
 - sociālās palīdzības centriem,
 - bibliotēkām,
 - interneta pieejamībai,
 - telekomunikāciju pieejamībai,ne tikai reformas gaitā izvēlētajos centros, bet nodrošinot pakalpojumu pieejamību visā novadu teritorijā.
4. LPS komitejās gatavot priekšlikumus, kuri veicinātu investīciju pieaugumu reformējamās teritorijās.
5. Aizstāvēt līdzšinējo pašvaldību teritoriju iedzīvotāju tiesības uz saviem pārstāvjiem apvienoto novadu domēs, kas panākamas grozot vietējo pašvaldību vēlēšanu kārtību.
6. Veicināt pašvaldību lomas pieaugumu, tai skaitā to efektīvu pārstāvniecību pašvaldību un nacionālo interešu saskaņošanas procesā, Nacionālā Attīstības plāna un Latvijas un Eiropas Savienības kopējā programmdokumenta sagatavošanā, kā arī šo programmu ieviešanā, uzraudzībā, kontrolē un novērtēšanā.
7. Veicināt valsts un ES līdzekļu piešķiršanu pašvaldību politiķu un darbinieku mācībām, pašvaldību attīstības programmēšanas un projektu vadīšanas spēju paaugstināšanai.
8. Veicināt zināšanu par pašvaldību demokrātijas principiem un pašvaldību pieredzi izplatīšanos visās Latvijas politiskajās partijās.
9. Turpināt diskusiju par optimālu tieši vēlētu reģionālo pašvaldību funkcijām un to finansējuma avotiem, saskaņojot lauku un pilsētu, republikas pilsētu un vietējo pašvaldību attīstības intereses.
10. Iesaistīties Latvijas nacionālās pozīcijas noteikšanā Eiropas Savienības jautājumos, kas attiecas uz pašvaldībām. Uzraudzīt lai Latvijas pārstāvji Eiropas jauno likumu pieņemšanas un to ieviešanas jautājumos pilnā mērā ņemtu vērā pašvaldību intereses, īpaši gadījumos, kad rodas papildus izdevumi.
11. Veicināt Latvijas pašvaldību līdzdalības efektivitāti Eiropas Savienības Reģionu komitejas darbā.
12. Atbalstīt Lielo pilsētu asociācijas, Latvijas pilsētu savienības, Rajonu apvienības, Pagastu apvienības, Novadu apvienības un jebkuru citu pašvaldību grupu darbību savu interešu apzināšanā un formulēšanā. Apzinoties, ka pašvaldību kopējās interesēs ir panākt visām pusēm pieņemamus kompromisus, maksimāli izmantot šo organizāciju potenciālu pozīcijas meklēšanai un pašvaldību interešu pārstāvēšanai valdībā un Saeimā.